

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Bernardi Primi Clarævallensis Abbatis, Ordinis
Cisterciensium Antesignani, melliflui Ecclesiæ Doctoris
Sermones In Dominicis & Festa per annum**

Bernardus <Claraevallensis>

LXX. De vigilantia & sollicitudine curande salutis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39254

siquidem, id est, memoria & voluntate non ita est intolerabile, si vel memoria recipiat quandoque vagam cogitationem, vel voluntas impuram affectionem. Hoc vero gravillimum est & omnino damnosum, si unquam ratio perdiderit intentionis rectitudinem.

S E R M O L X I X.

De triplici renovatione triplicis vetustatis.

Sicut portavimus imaginem terreni hominis, portemus & imaginem caelestis a. a 1. Cor. 5. f. *
 Duo homines sunt, vetus & novus. Adam vetus, Christus novus. Ille terrenus, iste caelestis: illius imago vetustas, istius imago novitas. Est autem triplex vetustas, & e contrario, triplex novitas. Est enim vetustas in corde, in ore, in corpore: in quibus tribus modis peccavimus, cogitatione, locutione & opere. In corde sunt desideria carnalia & secularia, id est, amor carnis, & amor seculi. Similiter in ore est gemina vetustas, arrogantia & derogatio. Item gemina in corpore flagitia & facinora. Hæc omnia sunt imago veteris hominis, & hæc omnia renovanda sunt in nobis. Si non esset vetustas in corde, non diceret Apostolus b: *Renovamini spiritu mentis vestrae, & induite novum hominem, qui secundum DEVM creatus est in justitia & sanctitate veritatis.* b Eph. 4. f Item si non esset vetustas in ore, non diceret Scriptura c: *Recedant vetera de ore vestro.* Et Apostolus dicit d: *Omnis sermo malus non procedat de ore vestro, sed qui bonus est, ad edificationem fidei, ut dei gratiam audientibus.* c 1. Reg. 2. a d Eph. 4. f Sed & de vetustate corporis mentionem facit, cum dicit e: *Sicut exhibuistis membra vestra servire immunditiae & iniquitati ad iniquitatem.* De cujus renovatione etiam subjungit: *Ita nunc exhibete membra vestra servire justitiae in sanctificationem.* e Rom. 6. d

Renovetur ergo cor nostrum à carnalibus & secularibus desideriis: ut exclusis illis introducatur amor Dei, & amor patriæ caelestis. Recedant ab ore nostro arrogantia & derogatio, & succedant pro his vera peccatorum nostrorum confessio, & bona de proximis æstimatio. Pro flagitiis & facinoribus, quæ vetustas est corporis, assumatur continentia & innocentia, ut scilicet contrariis virtutibus contraria vitia depellantur. Hanc supra dictam renovationem facit Christus habitans in nobis per fidem, sicut ipse ait f: *Ecce nova facio omnia.* Unde & ad sponsam loquitur in Canticis g: *Pone me ut signaculum super eor tuum, ut signaculum super brachium tuum.* f Esa. 44. c g Cant. 8. b Habitans igitur in corde est sapientia, habitans in ore veritas, habitans in corpore justitia.

S E R M O L X X.

De vigilantia & sollicitudine curandæ salutis.

Speculum facti sumus mundo, & Angelis & hominibus a. Ita a 1. Cor. 4. b
 XXXX 3. plane

*Et boni & mali
Angeli in nos
intendunt.
Et nos ipsi in alios,
nostri immemores.*

*b Psal. 141. b
c Psal. 118. m
Desidia nostra
in negotio salutis
perstringitur.*

plane, & malis & bonis pariter. Illos enim sollicitat invidia passio, istos compassio misericordiae, ut in nos incessanter intendant, illi quidem defectum nostrum, isti profectum desiderantes. Nimirum in probatione sumus, inter paradysum & infernum interim mediū, velut inter claustrum & seculum constituti. Diligenter consideratur utrinque quid agimus, utrinque dicitur, o si ad nos transeat: intentione quidem dissimili, sed non dispari forsitan voluntate. Quod si ita omnium oculus in nos: nostri quo abierunt, aut quare soli ipsi recesserunt à nobis? A dextris siquidem & à sinistris tanto studio circumspiciti, soli dissimulamus inspicere vitam nostram: soli nosmetipsos negligimus intueri, nec verentes deceptorios, nec administratorios saltem spiritus reverentes: *Me expectant iusti, donec retribuas mihi b.* Et item. *Me expectaverunt peccatores ut perderent me.* Hinc mihi gehenna, inde corona paratur: & inter hanc atque illam medium nugarum libet, oscitari delectat? Usque adeo nec trahor desiderio, nec periculo terreor, nec cupidus plane nec pavidus, in quibus magis fuerat necessarium; perniciosissime insensibilis ad utrumque. Exurgamus aliquando, Fratres, nec in vano accipiamus animas nostras, pro quibus alii tanto zelo, vel in bonum vigilant, vel in malum. Non est res parva quam sic infectantur hostes, cives sic praerolantur.

S E R M O LXXI.

a Psal. 36. c

*b Gen. 42. &
43. a
c Exod. 1. c*

*Israelita causam
famam in Aegyptum
profecti tunc
bique postea oppressi,
quid tropologicè.*

d Ioan. 1. a

e Psal. 118. b

f Ephes. 5. b

Integra & perfecta moralitas in duobus praecipue consistit, in evitandis vitiis, & appetendis virtutibus: quoniam non sufficit à malo abstinere, si non & bonum faciamus. Inde Psalmista ^a: *Declina à malo, & fac bonum.* Fugiamus ergo vitia, amplectamur virtutes. Historias igitur summatim delibantes, moralitatis fructus decerpamus. Fames coegit Israel intrare in Aegyptum ^b: statim reperit ibi novum Dominum, & de libero servus efficitur. Ex illius regionis in habitatione redigitur sub potestate Pharaonis: qui masculos praecipit interfici, foeminas reservari ^c. Israel operibus luti & lateris duriter affligitur. Pharaon paleas ministrat laborantibus. Fames coegit.

Non fames panis, neque sitis aquae, sed audiendi verbum Dei, compellit multos intrare Aegyptum: Hoc verbum Dei est lux vera, quae illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum ^d. Unde Psalmista ^e: *Præceptum Domini lucidum, illuminans oculos.* Qui hanc lucem sequitur, non ambulat in tenebris, sed habet lumen vitae. De luce praceptorum transitur ad lumen praemiorum. Qui hujus divini verbi patitur egestatem, cogitur intrare Aegyptum, id est, tenebras. Involvitur enim tenebris ignorantiae, & subjacet dominio Pharaonis, id est, diaboli, qui princeps est Aegypti, hoc est tenebrarum, juxta illud Apostoli ^f: *Non est nobis colluctatio adversus car-*